

[Udenrigsministeren]

dagsorden – tage dette problem op til særlig behandling.

Hr. Erik B. Smith havde et par synspunkter i sit indlæg, som jeg synes kalder på en særlig kommentar. Hr. Erik B. Smith nævnte, at man i Socialdemokratiet er betænkelig ved betalingsbalancetilskud. Jeg synes måske nok, det er en lidt forældet holdning til det problem, for vi kommer jo ikke uden om, at som gældsproblemet i de afrikanske lande tegner sig i dag, kan vi kun skabe en løsning på dette problem, hvis vi er villige til at bruge en del af vores udviklingsbistand på betalingsbalancetilskud, også selv om man kan komme med mange bekymringer i den anledning. Men det er noget, der er anbefalet af Verdensbanken, og det er noget, der er kædet nøje sammen med iagttagelse af de regler, der aftales, når man etablerer økonomiske reformprogrammer. Så jeg synes, at vi fortsat bør vove det ene øje i den sag, ellers når vi ganske enkelt ikke at bidrage til en løsning af gældsproblemet.

Så peger hr. Erik B. Smith også på det dilemma, man selvfølgelig står i, når man stiller krav om menneskerettighedernes opfølgning. Hr. Erik B. Smith har ret i, at det kan se urimeligt ud, hvis det er den befolkning, der bliver undertrykt, der også kommer til at lide under, at de ikke får bistand, fordi de nu engang lever under et regime, der ikke respekterer menneskerettighederne. Omvendt er den eneste mulighed for, at man kan sikre sig respekt i regimerne, at det har konsekvenser, hvis man ikke følger spillereglerne. Enhver bistand er et spørgsmål om både tilvalg og fravalg, og når Danmark lægger så stor vægt på disse regler, hænger det netop sammen med den problemstilling, vi står over for, når vi skal vælge til, og når vi skal vælge fra, hvor vi vælger de lande til, hvor man følger demokratiske spilleregler, hvor man opfylder menneskerettighederne, og hvor man vælger de lande fra, der ikke gør det – ikke så meget ud fra moralske forestillinger som ud fra den forestilling, at de lande, der følger demokratiske regler og har respekt for menneskerettighederne, er dér, hvor bistanden og vores penge har størst mulighed for at blive mest effektivt anvendt. Det er sådan, jeg mener man skal se på den problemstilling, og det ville være utrolig farligt, hvis vi, som hr. Erik B. Smith antydede det, begyndte at slække på de

principper, når vi nu omsider er ved at have fået dem internationalt anerkendt. Jeg gør opmærksom på, at det er noget, der nu også er blevet et grundlag for EF's udviklingsbistand.

Fru Birgitte Husmark talte varmt for, at vi skulle give noget mere til Namibia. Jeg må sige, at fru Birgitte Husmark nu nok har misforstået, hvad der ligger i ordet afløbsproblemer. Der ligger såmænd det i det, at ganske mange lande har været ivrige efter at give bistand til Namibia. Men jeg er da enig med fru Birgitte Husmark i, at der er grund til at glæde sig over, at Namibia nu 2½ år efter at have fået sin selvstændighed har fået et demokratisk og stabilt styre.

Men jeg må også sige, at det kom som noget af en overraskelse, at samtidig med, at man fra Namibia fik en appel som den, fru Birgitte Husmark også refererede til, en appel om fødevarehjælp i anledning af tørken, fik vi meddelelsen om, at landets præsident havde ladet indkøbe et privat jettfly til 180 mio. kr. Se, sådan noget fører til stærke reaktioner i donorkredsene, og det skal det også. Det mener jeg i virkeligheden er noget, der, om end det er af en anden karakter, hænger sammen med den problemstilling, jeg var inde på over for hr. Erik B. Smith før. Hvis vi ikke reagerer over for den slags, får vi jo aldrig has på nogen af de problemer, som på længere sigt kan være med til at svække interessen i donorkredsen for at give bistand.

Jeg skal endelig kommentere den dagsorden, som Fremskridtspartiet har fremsat, en dagsorden, der jo i virkeligheden bare siger, at vi skal give frihandel og ikke udviklingsbistand. Det er et synspunkt, man kender godt fra debatten om udviklingsbistand, og det er måske et synspunkt, der kan være berettiget andre steder i verden. Jeg er bare nødt til at sige til Fremskridtspartiet og fru Kirsten Madsen, at det holder altså ikke i Afrikas tilfælde, for situationen er rent faktisk den, at de fleste afrikanske lande har ret fri adgang i dag til deres vigtigste marked, nemlig det vesteuropæiske. De har den frie markedsadgang, men alligevel mister de markedsandele til andre udviklingslande, og det gør de, fordi de ikke har noget at sælge. Det gør de, fordi de ikke har været i stand til at udvikle det store potentiale, de har for at lave forarbejdede varer, der kan sælges.